

Songdalen kommune

Kontrollutvalgets årsmelding 2018

Temark

Agder og Telemark
Kontrollutvalgsekretariat IKS

1. INNLEDNING

Kontrollutvalget avgir med dette en samlet årsmelding for 2018. Denne skal gi et bilde av utvalgets formelle rolle, instruks, forholdet til revisjonen og sekretariatet og de viktigste saker som er behandlet i året med kommentar. Kontrollutvalget avgir hvert år uttalelse til kommuneregnskapet, adressert til kommunestyret. Etter forskrift for kontrollutvalg, skal kontrollutvalget årlig rapportere om resultatet av gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroll. Bestemmelsen må ses i sammenheng med vedtatte planer og presenteres på denne måten for året 2018.

2. KONTROLLUTVALGETS SAMMENSETNING

Kontrollutvalget velges av kommunestyret og skal på vegne av kommunestyret føre det løpende tilsynet med den kommunale forvaltningen. Alle kommuner og fylkeskommuner er pliktig til å velge et kontrollutvalg. Kommunestyret kan foreta nyvalg av kontrollutvalgets medlemmer i valgperioden, men da må hele utvalget velges på nytt. Regler for valg av medlemmer til kontrollutvalget er fastsatt i egen forskrift. Det er strenge begrensninger i hvem som er valgbare til utvalget. Kommuneloven krever at minst ett av medlemmene skal velges blant kommunestyrets medlemmer. Departementet har tolket det slik at dette gjelder ved konstituering.

Medlemmer og personlige varamedlemmer 2018

Medlemmer	Varamedlemmer
Espen Alf Halvorsen (KRF), leder	Jan Kåre Haugland (KRF)
Stein Vidar Eikholm (FRP), nestleder	Jan Cato Larsen (FRP)
Solveig Nordkvist (Uavh.), medlem	Olly Kristensen (AP)

3. RAMMER FOR KONTROLLUTVALGETS ARBEID

Etter Kommunelovens § 77 er kommunestyret pålagt å opprette et eget kontrollutvalg som skal forestå det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltning og de folkevalgte organ som kommunestyret har opprettet. Tilsynet og kontrollen skjer på vegne av kommunestyret. Kommunelovens § 77 slår fast:

"4. Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

5. Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.”

Kontrollutvalgets oppgaver er i utgangspunktet gitt i kommuneloven § 77, og i forskrift om kontrollutvalg av 15.06.2004, men kommunestyret kan konkret be utvalget utføre særskilte tilsynsoppgaver på sine vegne. Kontrollutvalgets hovedoppgave er å føre tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret og påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven sørge for mange oppgaver som vi vil komme nærmere inn på senere.

4. OPPLÆRING OG KURS

Det stilles stadig større krav og forventninger til kontrollutvalgets kompetanse, både fra det politiske miljø og kommunens innbyggere. Endret regelverk gjør det nødvendig å legge til rette for opplæring og kursvirksomhet for alle medlemmer av kontrollutvalget. Kunnskap om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk er nødvendig for å utføre de oppgaver som fremgår av lov og forskrift. Slik opplæring og kursvirksomhet kan skje lokalt (høst og vårkonferanse i regi av Temark) eller gjennom sentrale tilbud. Kontrollutvalget inviteres blant annet årlig til kontrollutvalgskonferansen i regi av Norges kommunerevisorforbund (NKRF) og Fagkonferansen i regi av Forum for kontroll og tilsyn (FKT). Dette er viktige samlinger for å tilføre kontrollutvalgets medlemmer ny kunnskap, og det er en arena der kontrollutvalgsmedlemmer fra hele landet møtes, drøfter saker og arbeidsmetoder. Temark har arrangert to regionale konferanser for kontrollutvalgsmedlemmer i 2018. Dette for å øke og utvikle både nye og erfarne kontrollutvalgsmedlemmer sin kompetanse om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk. Kontrollutvalget har i 2018 deltatt på Temark sine konferanser og NKRF sin Kontrollutvalgskonferanse.

5. SEKRETARIAT

Kontrollutvalget får sekretariatsbistand fra Agder og Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS (Temark). Kommunen ble medeier av Temark fra 01.07.14 i forbindelse med etableringen av sekretariatet i Agder. Med oppdrag for 34 kommuner og fylkeskommuner i Vest-Agder, Aust-Agder og Telemark er Temark et av landets største kontrollutvalgssekretariat. Sekretariatet har åtte ansatte og fast sekretær for kontrollutvalget er Alexander Etsy Jensen fra september 2018.

Sekretariatet utreder, saksbehandler, bistår kontrollutvalget i praktisk tilrettelegging og oppfølging av møter, samt vedtaksoppfølging. I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom utvalg og revisjonsselskap, og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

6. REVISJON

Kommunen er medeier i, og har avtale om levering av revisjonstjenester med Agder Kommunerevisjon IKS. Selskapet leverer revisjonstjenester til 9 kommuner i Agder og Vest-Agder fylkeskommune. Selskapet utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for kommunen. Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er Morten Gahrse og oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor er revisjonssjef Tor Ole Holbek.

Kontrollutvalget skal påse at revisjonen av kommunen skjer på en betryggende måte. Det er derfor viktig at utvalget har god dialog med revisor og holder seg orientert om revisjonens arbeid. Kontrollutvalget gjennomfører sitt påseansvar ovenfor revisjonen ved at revisor fast orienterer i kontrollutvalgets møter om det pågående revisjonsarbeidet. Revisor har i 2018 i tråd med god revisjonsskikk lagt frem uavhengighetserklæringer og orientert om revisjonens overordnede revisjonsstrategi.

7. ØKONOMI

For å utøve sin funksjon på en god måte har kontrollutvalget lagt vekt på å be kommunestyret om økonomiske rammer som muliggjør den aktiviteten som det legges opp til i møte- og arbeidsplanen. Kontrollutvalget er i henhold til kommuneloven pålagt å utarbeide budsjettforslag for kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen.

Regnskapstallene for den samlede kontroll- og tilsynsvirksomheten i kommunen fremkommer av kommunens samlede årsregnskap. Det er sum for kontroll, tilsyn og revisjon som er vedtatt av kommunestyret. I denne posten ligger det kostnader til drift av kontrollutvalget, kjøp av sekretariatstjenester og kjøp av revisjonstjenester.

Beskrivelse	Budsjett 2018	Regnskap 2018
Møtegodtgjørelse m.v.	55 000	38 907*
Kurs og andre utgifter	40 000	8 866
Kjøp fra IKS		
a. Revisjon (revisjonshonorar, møtedeltagelse og forberedelse)	802 000**	781 900***
b. Selskapskontroll	62 000	62 000
c. Sekretariat	93 000	92 800
Totalutgifter	1 052 000	984 473

*Møtegodtgjørelse for 2018 ble først utbetalt i 2019.

**Kontrollutvalget vedtok å øke potten knyttet til forvaltningsrevisjon med kr. 80 000. Denne posten inneholder ikke utgifter knyttet til VAR.

***Kr. 62 000 gjelder forberedelse/møtedeltakelse.

Kontrollutvalget har i 2018 et mindreforbruk på kr. 67 527. Dette kommer i hovedsak av et mindreforbruk på kostnadene til møtegodtgjørelse, kurs og andre utgifter.

8. KONTROLLUTVALGETS ARBEID – MØTER OG SAKER

Kontrollutvalget har i 2018 avholdt 4 ordinære møter og behandlet 33 saker, i tillegg har kontrollutvalgene i K3 avholdt to fellesmøter.

Stortinget har vedtatt å oppheve kommuneloven § 77 nr. 8. Det innebærer at kontrollutvalget i likhet med andre folkevalgte organ som hovedregel skal holde åpne møter. Lovendringen trådte i kraft fra 01.07.2013. Sakskart, saksdokumenter og protokoller legges løpende ut på kommunens og sekretariatets hjemmeside.

Utvalget ønsker å ha oppdatert informasjon om kommunens virksomhet, og samtidig gjøre egen funksjon mer kjent. Administrasjonen har ved flere anledninger blitt invitert til kontrollutvalget for å orientere om forskjellige virksomhetsområder i kommunen. Kontrollutvalget ønsker å være synlig og ha god kontakt med kommunens ledelse. Rådmannen, representanter for rådmannen har deltatt på flere av utvalgets møter, noe kontrollutvalget oppfatter som en styrke i sitt arbeid.

En stor del av kontrollutvalgets saksbehandling omfatter forhold utvalget er pålagt å arbeide med, gjennom kravene i kommuneloven § 77 og forskrift om kontrollutvalg. Hvilket fokus som velges i de ulike arbeidsoppgavene er det i stor grad opp til utvalget å definere selv.

Kontrollutvalget kan etter anmodning fra kommunestyret, etter innspill fra innbyggere eller på eget initiativ ta opp forhold ved kommunens virksomhet, som kan knyttes til utvalgets tilsynsarbeid. Kontrollutvalget er også opptatt av hvordan kommunen følger opp rapporter fra andre tilsyn.

I det følgende har vi trukket frem noen av sakene som har vært behandlet i løpet av året 2018. Regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroller er trukket ut som egne kapitler henholdsvis kapittel 9, 10 og 11.

Saker som behandles i hvert møte:

- Godkjenning av møteinnkalling
- Godkjenning av protokoll fra sist møte
- Orientering fra revisjonen i møte
- Referatsaker i møte
- Eventuelt i møte

Saker kontrollutvalget har behandlet:

- Orientering om K3 – Songdalen kommune (fellesmøte 01.03.18)
- Valg av neste forvaltningsrevisjonsprosjekt
- Revisors egenvurdering av uavhengighet 2018
- Songdalen kontrollutvalg årsmelding 2017
- Orientering om sammenslåingsprosessen K3
- Regnskap og årsmelding 2017 Songdalen kommune
- Orientering om saksbehandling av startlån fra Husbanken
- Orientering om kommunens ansvar som bygningsmyndighet, tilsyn og ulovlighetsoppfølging

- Oppfølging av selskapskontroll i KBR og forvaltningsrevisjon av feieravdelingen
- Prosjektplan forvaltningsrevisjon Beredskap
- Årsrapport 2017 kemneren for Kristiansandsregionen
- Samordnet kalender for tilsyn og egenkontroll 2018 - Songdalen kommune
- Orientering om saksbehandling av startlån fra Husbanken
- Overordnet revisjonsstrategi regnskapsrevisjon 2018
- Budsjett kontroll, tilsyn og revisjon 2019 Songdalen kommune
- Orientering om sammenslåingsprosessen i Nye Kristiansand (fellesmøte 05.11.18)
- Behandling av dispensasjonssøknader og omfang av dispensasjonssøknader
- Orientering om effektene av sammenslåingsprosessen for Songdalen kommune
- Orientering om den økonomiske situasjonen pr. 2. tertial 2018 - Songdalen kommune
- Orientering - Rådmanns forslag til budsjett for 2019 Songdalen kommune og økonomiplan 2019-2022
- Innstilling til valg av revisjonsordning for nye Kristiansand kommune
- Innstilling til valg av sekretariatsordning for nye Kristiansand kommune
- Kontrollutvalgets møte- og arbeidsplan for 2019
- Kommunal registrering av psykisk utviklingshemmede og grunnlag for kompensasjon fra staten

9. REGNSKAPSREVISJON

Revisjon av årsregnskapet er en helt sentral del av kommunens egenkontroll. Revisor skal gi trygghet for at en kan stole på informasjonen kommunen gir om sin økonomi. Dette er en viktig oppgave. Revisor er en uavhengig og objektiv tredjeperson som gjennom sine kontroller kan avdekke og forebygge feil og mangler i den økonomiske rapporteringen. Revisor vil i tillegg veilede kommunen for å bidra til å forebygge og avdekke feil og misligheter.

Kontrollutvalget skal påse at kommunen blir revidert på en betryggende måte. Utvalget er derfor avhengig av at revisor gir tilstrekkelig rapportering om revisjonsarbeidet. At kontrollutvalget og revisor har en god dialog og god forståelse av sine oppgaver, er viktige forutsetninger for å være trygg på at revisjonsarbeidet blir forsvarlig utført.

Kontrollutvalget registrerer at revisors arbeid med å utføre regnskapsrevisjon de siste årene er blitt mer omfattende, spesielt knyttet til de mange attestasjonsoppgaver (særattestasjoner) som utføres på vegne av staten og andre offentlige organer. I tillegg til avgitte beretninger og uttalelser mottar kontrollutvalget jevnlig i møter informasjon om utført regnskapsrevisjon. Kontrollutvalget har ved flere anledninger gitt uttrykk for at det gjøres mye godt arbeid innenfor området regnskapsrevisjon og at de er fornøyd med måten revisjonen løser oppdraget på.

10. FORVALTNINGSREVISJON

Forvaltningsrevisjon er et verktøy som kommunestyret og kontrollutvalget skal bruke for å sikre at kommunen drives på en måte som ivaretar innbyggernes behov og rettigheter best mulig. Forvaltningsrevisjon er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget. Gjennom forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalget undersøke om kommunen etterlever regelverk, når fastsatte mål, og om ressursene forvaltes på en effektiv måte.

Kontrollutvalget har vært delaktig i valg av tema og utforming av problemstillinger basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering, innenfor de rammer som er gitt av kommunestyret. Kontrollutvalget er delegert myndighet til å bestemme hvordan avsatte ressurser til forvaltningsrevisjon skal benyttes, og revisjonen har gjennomført forvaltningsrevisjonen i henhold til faglige krav i løpet av valgperioden.

Selv om det er spesifikke krav til gjennomføring av en forvaltningsrevisjon, er det viktig at kontrollutvalget involverer seg i valg av problemstillinger, avgrensninger og tilnærming. Forvaltningsrevisjon gir kontrollutvalget muligheten til å gå i dybden i ulike saksforhold, innen ethvert virksomhetsområde i kommunen. Forvaltningsrevisjon vil derfor kunne ha høy nytteverdi, både i utvalgets kontrollvirksomhet, og i kommunens internkontroll og forbedringsarbeid.

Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon. Planen skal vedtas av kommunestyret selv, men kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planperioden.

Kontrollutvalget behandlet i møte 06.12.2016 sak 31/16 overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019. På planen er følgende prosjekter prioritert:

- **Overordnet:**
 - o Gjeldsnivået (vesentlighet H)
- **Økonomisektoren:**
 - o Etterlevelse av selvkostregler (vesentlighet M/H)
- **Enhet for samfunnsutvikling**
 - o Vann- og avløpsinfrastruktur – overvannsproblematikk (vesentlighet M/H)
 - o Drift og vedlikehold av IT-systemer (vesentlighet M/H)
- **Enhet for tjenester**
 - o Helhetlig og koordinerte helse og omsorgstjenester (vesentlighet H)
 - o Mottak asylsøkere og flyktninger (vesentlighet H)
 - o Kommunale NAV-tjenester (vesentlighet M/H)
 - o Behandling og oppfølgingstilbud til personer/pasienter med psykiske lidelser og/eller rusrelaterte problemer (vesentlighet H)

Kontrollutvalget har i 2018 ikke behandlet noen forvaltningsrevisjonsrapporter i henhold til RSK 001 (standard for forvaltningsrevisjon). Men kontrollutvalget har i 2018 fulgt opp og behandlet rådmannens tilbakemelding knyttet til selskapskontroll i KBR og forvaltningsrevisjon av feieravdelingen som ble behandlet i kontrollutvalget og kommunestyret i 2017.

I tillegg har kontrollutvalget behandlet prosjektplan for forvaltningsrevisjon Beredskap.

11. SELSKAPSKONTROLL

Selskapskontroll er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget og er et viktig virkemiddel for å sikre at selskapene underlegges demokratisk styring og kontroll.

I kommunestyrets møte 14.12.2016 ble følgende Plan for selskapskontroll 2016-2019 vedtatt:

- *Returkraft AS (H)*
- *Avfall Sør AS m/datterselskap (H)*
- *Kristiansandsregionens kommunale IKT tjenester (M/H)*
- *Vest-Agder museet IKS (M)*
- *Varodd AS (hvis avtale)*

Kontrollutvalget har i 2018 ikke behandlet noen nye selskapskontroller. Men kontrollutvalget har i 2018 fulgt opp og behandlet rådmannens tilbakemelding knyttet til selskapskontroll i KBR og forvaltningsrevisjon av feieravdelingen som ble behandlet i 2017 i kontrollutvalget og kommunestyret i 2017 (også omtalt i årsmeldingens kap. 10).

12. KONKLUSJON OG AVSLUTTENDE KOMMENTARER

Kontrollutvalgets årsmelding for 2018 legges med dette frem for kommunestyret til orientering. Ved å se årsplan og årsmelding for 2018 i sammenheng, kan kommunestyret se om de vedtatte oppgaver og målsettinger for kontrollutvalget er eller blir fulgt opp.

Songdalen, 27. februar 2019

Espen Alf Halvorsen
Leder

Alexander Etsy Jensen
Rådgiver